

الگوی مفهومی تعامل مدرسه، خانواده و مسجد از منظر تعلیم و تربیت اسلامی

مرزوقی، رحمت اله^۱

جهانی، جعفر^۲

ترک زاده، جعفر^۳

امیری طیبی، مسلم^{۴*}

چکیده

هدف این پژوهش تدوین الگوی مفهومی تعامل بین نهادهای تربیتی مدرسه، خانواده و مسجد در تحقق اهداف تربیتی از منظر تعلیم و تربیت اسلامی بوده است. رویکرد پژوهش کیفی و شیوه مطالعه موردی می باشد. مشارکت کنندگان کلیدی شامل ۳۷ نفر در سه گروه مدرسه (مدیران مدارس و...)، خانواده (مشاوران خانواده و...) و مسجد (حوزویان و...) بودند که با روش نمونه گیری هدفمند و تکنیک معیار و براساس اشباع نظری مشارکت کنندگان پژوهش انتخاب شدند. بر اساس یافته های به دست آمده، شبکه مضامین الگوی مفهومی تعامل مدرسه، خانواده و مسجد به عنوان تنها مضمون فراگیر از طریق مضامین سازمان دهنده چیستی، چرایی و چگونگی تعامل ترسیم گردید به گونه ای که چیستی تعامل مبانی اندیشه ای، جهت گیری تعامل، محور تعامل، مخاطبین تعامل را شامل می شود و چرایی تعامل مشتمل بر مضامین مدیریتی و تربیتی و در نهایت چگونگی تعامل از مضامین رفع موانع، اقدامات زمینه ساز ایجاد تعامل، اقدامات زیربنایی ایجاد تعامل و راهبردهای ایجاد تعامل تشکیل می شود؛ به ترتیب از مهمترین مضامین پایه برای مضامین سازمان دهنده می توان از تولی و تبری، جهت گیری توحیدی، همگرایی در اهداف، تفاوت های فرهنگی، پاسخگویی به محیط، مجریان ناکارآمد و تدوین قوانین هدایتگر نام برد. با استفاده از معیارهای اعتبارسنجی کیفی قابل قبول بودن از طریق همسوسازی و قابل اعتماد بودن، اعتبار الگو مورد بررسی قرار گرفت. از پیشنهادات این پژوهش می توان به طراحی الگوی تربیت نیروی شایسته متناسب با نقش هر نهاد بر مبنای یافته های این الگو از قبیل تربیت معلمان کارآمد، تربیت ائمه جماعات کارآمد و ... اشاره کرد.

واژگان کلیدی: الگوی مفهومی تعامل، تعلیم و تربیت اسلامی، مدرسه، خانواده، مسجد، اهداف تربیتی

^۱ rmarzoghi@yahoo.com

^۲ jjahani37@gmail.com

^۳ dt2891@gmail.com

^۴ moslem.amiri.t@gmail.com